

Õppekava	<i>KVA (kooli valikaine)</i>
Valdkond	<i>Riigikaitse</i>
Õppeaine	<i>Sõjaajalugu</i>
Kursuse nimetus	<i>Eesti XX sajandi sõjaajalugu.</i>
Õpetamise aeg	<i>10. klass</i>
Eelduskursused	<i>Põhikooli ajaloo kursus</i>
Lõiming	<i>Ajalugu (Eesti ja maailma 20. sajandi ajalugu), ühiskonnaõpetus (riigikaitse, NATO), riigikaitse (sõjanduse põhiterminid), kultuurilugu (Eesti kollektiivset mälu puudutavad sündmused), geograafia (kaart),</i>
Õppetöö korraldus	<i>35 tundi</i>
Kursuse eesmärk	<i>Täiendada ja süvendada õpilaste teadmisi RÕK kursuste kõrvalt Eesti ja eestlaste 20. sajandi sõjandusliku ajaloo alal.</i>
Kursuse lühikirjeldus	<p><i>Kursusel läbitavad teemad:</i></p> <p><i>1. Teooria ja terminoloogia.</i> <i>Sõnavara: strateegia, taktika, manööversõda, positsioonisõda, kurnamissõda, juhtimisstruktuur, kolm väeliiki ja nende roll.</i></p> <p><i>2. Vabadussõda</i> <i>2.1) eestlased I maailmasõjas ja rahvusväeosade moodustamine</i> <i>2.2) Vabadussõja käik: Narva lahing 1918, punavägede pealetungi peatamine ja Eesti vabastamine (dessandid, soomusrongide tegevus), sõjategevus kagurindel (Pihkva, Väina jõgi), sõda kirde rindel (Looderarmee ja Petrogradi operatsioon, Krasnjaja Gorka, Narva kaitselahingud), Landeswehri sõda (Võnnu lahing, Riia), sõda merel (Briti laevastiku tegevus ja Kroonlinna operatsioon, Eesti laevastiku loomine ja tegevus).</i> <i>Isikud: Johan Laidoner, Johan Pitka, Ernst Pödder, Walter Cowan, Rüdiger von der Goltz, Nikolai Judenitš.</i></p> <p><i>3. Eesti vabariik</i> <i>Sõjalise kaitse plaanid ja võimekused 1920ndatel ja 1930ndatel, koostöö Soomega, vastupanuvõimalused 1939, baaside aeg ja talvesõja mõju Eestile.</i> <i>Isikud: Nikolai Reek.</i></p> <p><i>4. II maailmasõda</i> <i>Eestlased võõrvägedes: 22. territoriaalne laskurkorpus, 8. Eesti laskurkorpus, tööpataljonid, Omakaitse, Eesti Leegion, 20. SS-Diviis, politseipataljonid, Jalaväerügement 200.</i> <i>Silmapaistvamad lahingud: suvesõda (hävituspataljonid, Juminda, Erna), Velikije Luki, Sinimäed, Tallinna</i></p>

	<p><i>pommitamine, Eesti langemine 1944 ja J.Pitka tegevus, eestlased Saksamaal ja Tšehhis.</i> <i>Isikud: Lembit Pärn, Johan Pitka, Jaan Maidem, Alfons Rebane</i></p> <p><i>5. Nõukogude okupatsioon</i> <i>5.1) Relvastatud vastupanu nõukogude okupatsioonile (metsavendade tegevus, RVL).</i> <i>5.2) Nõukogude väed Eestis Külma sõja ajal.</i> <i>5.3) Eestlased nõukogude armees (Afganistaani sõda 1979-1989)</i> <i>Isikud: Ants Kaljurand, August Sabbe,</i></p> <p><i>6. Eesti vabariik</i> <i>6.1) Relvajõudude taasloomine (Kaitseliit, Kaitsevägi)</i> <i>6.2) Vene vägede lahkumine Eestist 1994</i> <i>6.3) Teekond NATO-sse, välismissioonid (Iraak, Afganistaan).</i></p>
Kursuse õpitulemused	<p><i>Kursuse läbinud õpilane:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Tunneb 20. sajandi olulisemaid lahinguid Eesti pinnal.</i> <i>2. Teab tähtsamaid Eesti julgeolekuga seotud isikuid 20. sajandil.</i> <i>3. Tunneb Eesti kaitsejõudude ülesehitust erinevatel perioodidel.</i> <i>4. Teab olulisemaid võõrvägesid, kus on eestlased teeninud.</i>
Hindamisviis	<p><i>Kursusehinde tuleb kokku arvestuslikelt ja jooksvatelt hinnatelt. Kursuse jooksul tehakse kaks kontrolltööd; üks referaat või essee; üks ettekanne grupiga. Lisaks hinnatakse jooksvalt tunnikontrolle.</i></p> <p><i>Kursuse hinne läheb gümnaasiumi lõputunnistusele.</i></p>
Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid	<p><i>Õpetaja ettevalmistatud konspektid ja töölehed, õpilase enda poolt tunnimaterjali baasil koostatud konspektid.</i></p>
Vastutav ainekomisjon	<p><i>Riigikaitse õppetool</i></p>
Kursuse väljund	<p><i>Vajalike oskuste ja teadmiste omandamine uurimistööks samuti silmaringi avardamine.</i></p>

Näidistöökava.

Ajaline maht	Teema	Väljund	Läbitavad teemad	Materjalid
2 tundi	Teooria ja terminoloogia	tunnikontroll	Sõnavara: strateegia, taktika, manööversõda, positsioonisõda, kurnamissõda, juhtimisstruktuur, kolm väeliiki ja nende roll.	<ul style="list-style-type: none"> Käsilehed ja loengumaterjalid. „Nüüdisaegse strateegia kujundajad“ Peeter Paret
10 tundi	Vabadussõda	kontrolltöö	<p>1) eestlased I maailmasõjas ja rahvusväeosade moodustamine</p> <p>2) Vabadussõja käik: Narva lahing 1918, punavägede pealetungi peatamine ja Eesti vabastamine (dessandid, soomusrongide tegevus), sõjategevus kagurindel (Pihkva, Väina jõgi), sõda kirde rindel (Looderarmee ja Petrogradi operatsioon, Krasnjaja Gorka, Narva kaitselahingud), Landeswehri sõda (Võnnu lahing, Riia), sõda merel (Briti laevastiku tegevus ja Kroonlinna operatsioon, Eesti laevastiku loomine ja tegevus).</p> <p>Isikud: Johan Laidoner, Johan Pitka, Ernst Pödder, Walter Cowan, Rüdiger von der Goltz, Nikolai Judenitš</p>	<ul style="list-style-type: none"> Käsilehed ja loengumaterjalid. Youtube kanal "Ajalugu Oskariga" Laidoneri Sõjamuuseum Täiendav kirjandus
5 tundi	Eesti vabariik	referaat või essee	<p>Sõjalise kaitse plaanid ja võimekused 1920ndatel ja 1930ndatel, koostöö Soomega, vastupanuvõimalused 1939, baaside aeg ja talvesõja mõju Eestile.</p> <p>Isikud: Nikolai Reek</p>	<ul style="list-style-type: none"> Käsilehed ja loengumaterjalid „Sõja ja rahu vahel“ Ago Pajur Jari Leskinen "Vendade riigisaladus" Urmas Salo "Eesti kaitseväge valmisolek sõjaks ja vastupanuvõimalused 1939. aastal." magistratöö
10 tundi	2. maailmasõda	kontrolltöö	<p>Eestlased võõrvägedes: 22. territoriaalne laskurkorpus, 8. Eesti laskurkorpus, tööpataljonid, Omakaitse, Eesti Leegion, 20. SS-Diviis, politseipataljonid, Jalaväerügement 200.</p> <p>Silmapaistvamad lahingud: suvesõda (hävituspataljonid, Juminda, Erna), Velikije Luki, Sinimäed, Tallinna pommitamine, Eesti langemine 1944 ja J.Pitka tegevus, eestlased Saksamaal ja Tšehhis.</p> <p>Isikud: Lembit Pärn, Johan Pitka, Jaan Maide</p>	<ul style="list-style-type: none"> Käsilehed ja loengumaterjalid "Eesti ajalugu II" (Avita 2005) Dokfilm "Sinimäed" Kogumelugu.ee andmebaas
3 tundi	Nõukogude okupatsioon ja metsavendlus	ettekanded	<p>1) Relvastatud vastupanu nõukogude okupatsioonile (metsavendade tegevus, RVL).</p> <p>2) Nõukogude väed Eestis Külma sõja ajal.</p> <p>3) Eestlased nõukogude armees (Afganistaani sõda 1979-1989)</p> <p>Isikud: Ants Kaljurand, August Sabbe,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Käsilehed ja loengumaterjalid "Eesti ajalugu II" (Avita 2005) Täiendav kirjandus Sari „Metsavennad“ https://jupiter.err.ee/1608535636/metsavennad

3 tundi	Eesti iseseisvuse taastamine		<ol style="list-style-type: none">1) Relvajõudude taasloomine (Kaitseliit, Kaitsevägi)2) Vene vägede lahkumine Eestist 19943) Teekond NATO-sse, välismissioonid (Iraak, Afganistaan jt).4) Sõjaline koostöö liitlastega.	<ul style="list-style-type: none">• Käsilehed ja loengumaterjalid• "Eesti ajalugu II" (Avita 2005)• Riigikaitse õpik gümnaasiumile• Täiendav kirjandus
---------	------------------------------	--	---	---